



Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Prev 157/10
04.11.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Mihaila Rulića i Mirjane Đerasimović, članova veća, u sporu po tužbi tužioca GP G. d.o.o. iz V., koga zastupa punomoćnik LJ.T., advokat iz V., protiv tuženog Javnog ... preduzeća S. iz N.B., koga zastupa punomoćnik B.Ž., advokat iz B., radi duga u iznosu od 2.744.588,60 dinara, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Višeg trgovinskog suda u B. Pž. br. ... od 19.02.2009. godine, u sednici veća održanoj dana 04.11.2010. godine, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE revizija tuženog Javnog ... preduzeća S. iz N.B., preinačuju presuda Višeg trgovinskog suda u B. Pž. br. ... od 19.02.2009. godine i presuda Trgovinskog suda u B. P.br. ... od 04.11.2008. godine i presuđuje:

ODBIJA SE kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca GP G. d.o.o. iz V., za obavezivanje tuženog Javnog ... preduzeća S. iz N.B., da tužiocu isplati iznos od 2.744.587,14 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.12.2005. godine pa do isplate, kao i da tužiocu naknadi troškove spora u iznosu od 350.652,27 dinara.

Obavezuje se tužilac da tuženom naknadi troškove spora u iznosu od 29.829,62 dinara u roku od 8 dana po prijemu sudske odluke pod pretnjom izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Trgovinskog suda u B. P.br. ... od 04.11.2008. godine obavezan je tuženi da tužiocu isplati iznos od 2.744.587,14 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.12.2005. godine pa do isplate i naknadi parnične troškove u iznosu od 292.855,27 dinara.

Viši trgovinski sud u B. je presudom Pž. br. ... od 19.02.2009. godine odbio kao neosnovanu žalbu tuženog i potvrdio prvostepenu presudu u delu usvojenog tužbenog zahteva za glavni dug i kamatu, a preinačio odluku o troškovima postupka, obavezavši tuženog da tužiocu naknadi parnične troškove u iznosu od 350.652,27 dinara.

Blagovremenom i dozvoljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba parničnih postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Tužilac nije podneo odgovor na reviziju, a Republički javni tužilac se o izjavljenoj reviziji nije izjasnio.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 399. Zakona o parničnom postupku i odlučio kao u izreci iz sledećih razloga:

Revizija tuženog je osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju se u revizijskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Nisu učinjene ni druge bitne povrede na koje razlozima ukazuje revident, jer je drugostepeni sud ispitao prvostepenu presudu u granicama propisanim članom 372. stav 1. i 2. ZPP i za svoje odlučivanje dao razloge te drugostepena presuda nema nedostataka zbog kojih ne bi mogla biti ispitana. Međutim, osnovan je revizijski navod da su nižestepene presude donete uz pogrešnu primenu materijalnog prava.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, parnične stranke su nakon sprovedenog postupka javne nabavke dana 08.08.2005. godine zaključile četvrti aneks ugovor o probijanju trase obilaznog puta oko akumulacije P. po kome je tužilac bio izvođač, a tuženi naručilac radova. Članom 9. ugovora izvođač je preuzeo

obavezu da izvede viškove radova, nepredviđene i naknadne radove samo uz saglasnost naručioca. Tužilac se dopisom od 19.09.2005. godine obratio tuženom sa zahtevom za odobrenje viška radova, jer je geodetskim snimanjem nultnog stanja i do tada izvedenog stanja konstatovano da će na ovoj deonici biti viškova radova po poziciji dva aneksa. Dopisom tuženog od 28.09.2005. godine tužiocu je naloženo da radove izvrši isključivo do ugovornih količina, a da je eventualni nastavak radova uslovljen dopunom projektne dokumentacije i obezbeđenjem sredstava. Nadzorni organ je 15.12.2005. godine obavestio tuženog, kao investitora, da se tokom izvođenja radova pojavio višak radova od 5.869,17 m³ koji je geodetski snimljen. Višak radova nije overen od službe nadzora jer izlazi iz okvira ugovora, a ne postoji odluka o priznavanju viškova. U periodu od 13.08.2005. do 28.09.2005. godine nadzorni organ je u građevinskom dnevniku konstatovao da su izvođeni radovi u cilju proširenja obilaznog puta što je neminovano dovelo do viškova radova. Tužilac je izveo ugovorene radove u skladu sa aneksom četiri ugovora i tuženi je te radove platio. Predmet tužbenog zahteva je višak radova koje je tužilac izveo u protivvrednosti od 2.744.587,14 dinara, koje tuženi na zahtev tužioca nije platio.

Kod ovako utvrđenih činjenica nižestepeni sudovi zaključuju da u smislu člana 633. ZOO, saglasnost tuženog za izvođenje viškova radova proizilazi iz overe nadzornog organa tuženog koji nije obustavio radove, već je radove odobravao potpisujući građevinski dnevnik u celini. Drugostepeni sud prihvatajući razloge prvostepenog suda svoje odlučivanje zasniva i na odredbi člana 634. Zakona o obligacionim odnosima.

Izražene pravne stavove nižestepeni sudovi ne prihvata revizijski sud.

Odredba člana 634. Zakona o obligacionim odnosima, reguliše hitne nepredviđene radove. U konkretnom slučaju ne radi se o hitnim nepredviđenim radovima koji su se morali bez odlaganja izvesti, što je potvrđeno i mišljenjem veštaka, te nema osnova za primenu odredbe člana 634. ZOO. Prema odredbi člana 633. Zakona o obligacionim odnosima za svako odstupanje od projekta građenja, odnosno ugovorenih radova, izvođač mora imati pismenu saglasnost naručioca. On ne može zahtevati povećanje ugovorene cene za radove koje je izveo bez takve saglasnosti. Pogrešno je rezonovanje nižestepeni sudova, da saglasnost tuženog za izvođenje viška radova proizilazi iz potpisa i overe nadzornog organa u građevinskom dnevniku i njegovog nepostavljanja zahteva za obustavu rada tužioca i u vezi sa tim primena odredbe člana 98. ZOO. U konkretnom slučaju naručilac je tuženi. Tuženi nije dao saglasnost za izvođenje viška radova. Naprotiv, naložio je tužiocu da radove izvrši isključivo do ugovorenih količina, jer je eventualni nastavak radova uslovljen dopunom projektne dokumentacije i obezbeđenjem sredstava. Nadzorni organ je u građevinskom dnevniku overio da su viškovi radova izvedeni. U postupku stručnog nadzora, prema Pravilniku o načinu i postupku vršenja stručnog nadzora u toku građenja objekta, nadzorni organ je ovlašćen da kontroliše kvalitet i kvantitet radova, a nije ovlašćen da vrši izmenu ugovorenih radova ili radova određenih projektom, niti u tom smislu da u ime naručioca daje saglasnost izvođaču radova. Sledom rečenog, nadzorni organ je u građevinskom dnevniku overio da su viškovi radova izvedeni, ali ovaj višak radova nije overen od strane tuženog kao naručioca, jer izlazi iz okvira ugovora, a ne postoji odluka o priznavanju viškova radova. Tužilac je tuženom fakturisao viškove radova koji nisu bili ugovoreni. To je i predmet tužbenog zahteva. Navedene radove tužilac je izvršio bez saglasnosti tuženog, te u smislu člana 633. stav 2. ZOO, ne može zahtevati povećanje ugovorene cene, te ni ostvariti pravo na naplatu navedenih radova, imajući u vidu da su mu radovi predviđeni ugovorom od strane tuženog isplaćeni.

Sa izloženog, na osnovu člana 407. stav 1. ZPP, preinačene su nižestepene presude odbijanjem tužbenog zahteva, kao neosnovanog. Obzirom da je preinačena odluka o glavnoj stvari, preinačena je i odluka o troškovima spora odbijanjem zahteva tužioca za na naknadu troškova parničnog postupka.

Na osnovu ovlašćenja iz člana 161. stav 2. ZPP, u vezi sa članom 149., 150. i 159. istog zakona odlučeno je o troškovima celokupnog parničnog postupka. Tuženi je uspeo u sporu. Prema odredbi člana 149. stav 1. ZPP, tužilac bi bio dužan da mu naknadi troškove spora. Da bi ostvario zahtev za naknadu troškova tuženi je troškove morao tražiti i opredeliti saglasno članu 159. ZPP. Na ročištu na kome je glavna rasprava zaključena tuženi je tražio troškove za taksu na odgovor na tužbu i isti troškovi su tuženom dosuđeni. Tuženom nisu dosuđeni troškovi žalbenog i revizijskog postupka jer u žalbi i reviziji tuženi troškove nije tražio niti opredelio u smislu člana 159. ZPP.

Predsednik veća - sudija,

Stojan Jokić, s.r.